

טיב הקהילה

י"ל ע"י קהילת שבת בני ד' אויף אידיש

משיגת מייד ורמזי תה"ל

חבר ומועצת התורה והאמונה של א"י

טיב

המערכת

אחרי

כ"ו ניסן תשפ"ד

אז ביקר לוי אשכנזי דודסל

אז חגג הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדרג' 6:45

מוצ"ש 8:01

ר"ת 8:39

אז סוף זמן קריאת שמע והפילה

סיוק"ש א 8:23 סוד"א 9:47

סיוק"ש ב 9:10 סוד"ב 10:19

אז ביקר לוי אשכנזי דודסל

מליח סס:

פ'

שנה ב'

אונזער קליידונג און איד באדייט

עס ווערט דערציילט, אז אין די וואלאשינער ישיבה איז אמאל אנגעקומען א בחור אנגענון מיט די מלבושים וואס זענען געווען לויטן שטייגער פון די 'משכילים'. ווען מען האט פארלאנגט פונעם בחור אז ער זאל טוישן די קליידער און זיך אנטון לויטן גייסט פון די ישיבה האט דער בחור אפגעזאגט דעם פארלאנג ערקלערנדיג אז ער זעט נישט אין דעם קיין שום עבירה. דאס האט צוגעברענגט די ראשי און מנהלי הישיבה צו א פארלעגנהייט, נישט וויסנדיג וויאזוי זיך צו באציען צו אזא מצב – זאל מען דערווייטערן דעם בחור פון די ישיבה וועגן אדער נישט. פון איין זייט, האבן די רייד פונעם בחור געהאט אביסל טעם ווייל דאס אליין אז ער קומט אנגענון מיט אזעלכע קליידער, טראגט נישט מיט זיך קיין איסור. אויך האט זיך עס געענדט פון די בחור וועלכער האט זיך למעשה נישט אויפגעפירט שלעכט, נאר אדערט ער איז געווען איינער פון די מצוינים פון די ישיבה און איז געווען זייער א גרויסער תלמיד. פון די אנדערע זייט, האט מען טראג געהאט, אז אויב וועט מען זיך בכלל נישט וויסנדיג מאכן פון דעם ערשיינען וועלן נאך בחורים פון די תלמידי הישיבה זיך אויסלערנען פון דעם בחור, און אים חלילה נאכמאכן און ווער ווייט צו זיי וועלן חלילה נישט ווערן פארוואנדלט אין 'משכילים'...

די ענדגילטיגע החלטה איז געפאלן אויפן ראש ישיבה וועלכעס, דער באוואוסטער גאון דער גצ"ב זצ"ל וועלכער האט באשלאסן אז מען זאל דערווייטערן דעם בחור פון די ישיבה וועגן, און דערביי האט ער ערקלערט, אז אויסער די חצונותדיגע חשפעה פונעם בחור אויף זיין סביבה קען מען זען פון זיין אויפפירונג אז דאס 'משכיל' האט שוין פאקטיש געמאכט אין אים א תורג'ן, ווייל נאטער וואלט ער נישט געווען געשלאן און דעם וואלט ער אדואדא פיינט געהאט די וואס פירן זיך און, און ער וועלט נישט געוואלט אויסזען אזוי ווי זיך, און אויב זעט ער נישט קיין פראבלעם צו זיין ענדליך צו זיך, איז דאס א באווייז אז ער אליין איז א 'משכיל'.

די טענה פון דער גצ"ב, איז אז נאך וואס איז מרומז אין די פרשה פון די וואך, וואו מיר זענען אויף די ווייט שטד לבוש וויין אויפן מותח פונעם מענטש. אין אונזער פרשה ווערט ערקלערט די עבדה פון דער כח גדול אום יום הכיפורים און אלע תנאי קודם למעשה איז געגעבן געווארן דער באפעל פון 'בואת יבוא אהרן אל הקודש וגו', און דער פאקט ערקלערט די קליידער מיט וואס דער כח גדול דארף זיך אנגענומן ווען ער גייט אריין לפני הלפנים און דער באדייט פון אט דעם באדייט איז אז אויב עס פעלט איינער פון די קליידער, איז די עבדה נישט בשלימות און ער איז גורם דערמיט א גרויסן פגם אויף אזוי ווייט אז איז חייב מיתה דערפאר. דארף מען דאס דאך פארשייטן – וואספארא שייכות האט דער לבוש צום ענין פון די עבדה? דארף מען אויב ער גייט אנגענומן מיט אט די קליידער, קען ער דעם נישט טון די עבדה וואס פעלט דעם אויב עס פעלט איינער פון די קליידער? נאר, פון דעם לערנען מיר זיך אריין אז דער לבוש ווייזט אויפן מותח פונעם מענטש, און איז עס גענוג איינער פון די קליידער, איז עס א חסיד און עס איז דא א פגם אינעם מותח פונעם כח.

פון דעם דארף מיר פארשייטן וואס איז דער באדייט פונעם לבוש, און מחשיב זיין די קליידער פון אונזערע עלטערן, וואס סימבאליזירט דאס גיין אין א זייערע שטייט.

(עפי' טיב תורה - אחרי)

טיב

הפרשה

די הארבקיט פון קדושה

ולא תקיא הארץ אתכם

אין די וואכעדיגע פרשה לערנען מיר איבער די עבדה פון יום כיפור. עס איז באקאנט וואס חלל זאגן אז די קריאה איז מערוד די זמן און דאס מיינט אז די קריאה פון דעם קומענדיגן שבת איז דא אין איד א בחינה פון יום כיפור און אז איד האט נישט זוכה געווען זיך מערוד צו זיין און מקדש צו זיין דעם פארלאפענער יום כיפור איז עס נאך נישט צו שפעט, ווייל אין דעם שבת ווערט נאכאמאל געטערד די בחינה פון יום כיפור.

אין ביים ענדע פון די פרשה איז דא א רמז צום יום כיפור. די פרשה ענדיגט זיך מיט די אזרחות איבער עניני עריות. אויך אין דעם גרויסן טאג יום כיפור ליינט מען איבער די עריות. עס קומט אנו צו לערנען די חשיבות און וויכטיגקייט פון קדושה ווי הייליג עס איז ביי הקב"ה און ווי שטארק ער וויל אז מיר זאלן עס אפהערן.

א באזונדערע כונה לייגט דא אין דעם אז מען האט מתקן געווען צו ליינענען די עריות אין דעם גרויסן טאג. די תורה הק' ווייזט און דעם הייליג טאג אום יום כיפור איז א איד זוכה זיך צו דערהייבן נאר אויך אין זיין אויגען מעלה מעלה הכבוד אלע ענינים פון נשמות אז צומאל שפירט ער נישט ביי זיך קיין שום נסיון צו אזא נידריגע זאך, אבער טאקע אין אזא עיט וויל די תורה דערמאנען א איד, אז נאך די געדריבענע טאג איז דא א שוואכער טאג און אז יענעם טאג זאל מען געדענקען דער געדריבענער טאג און וויסן אז אלע וועלטליכע תאוות זענען נארישקייטן און הבלים און אז נאר די קדושה איז אמת און האט אן אחוזה אויף די וועלט.

מיר זענען אז די ענין פון קדושה איז זייער הארב. די תורה לייגט א דגוש און וואונדערע קעסעטען אן איד דערוועגן און רעדט איבער שארפע זאכן אויב מען איז עובר אויף איד.

אין די פרשה ווערט דערמאנט דער לשון: ולא תקיא הארץ אתכם בטמאים אותה – ווייל דאס איז א דאך וואס איז גורם אז די ערד זאל אויסשפייען א מענטש. רש"י אויפן ארט געבט א משל צו א כח מלך וואס האט געגעסן א מיאוסע זאך און וויל ער איז נישט געוואוינט דערצו וויל עס זיין

<<< | הפסק און עמוד ב' |

מען קען הערן שפועס'ן און דרוש

פון פורנו ורובנו שליט"א – אין א עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 | לש"ק: 073-2951320

טיב
ההודעות

לוי בונדעס רחובות'ל יעקב יעקבסון | עורך: ר. שטיין

קערפער אויסשפייזן און זאגט אז זי זעלבן זאך איז מיט די עוברי עבירה אז דאס לאנד ארץ ישראל איז א הייליגער ארט, אז עס שפייזט אויס די עוברי עבירה.

אויך ביים גענדע פון די פרשה רעדט די תורה הק' ארום דערוועגן און זאגט: ושמרתם את משמרתו לבלתי עשות מחוקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני ד' אלוקיכם און רש"י אויפן ארט געבט צו פארשטיין אז אויב מען וועט מטמא זיין ארץ ישראל בין אין חלילה נישט איינער גאט און ווי דער לשון איז דארט: הא אס תטמאו אני אלוקיכם ואחם נפסלים מאד, ומה הגאיה יל' בכס ואחם מתחייבים כליה.

ווען מען איז זיך מתבונן אין די ווערטער זעט מען די הארבקייט פון די זאך. אויף קיין שום אנדערע זאך זעט מען נישט אז די תורה זאגט זיך אויסדרוקן מיט אזעלכע שארפע לשונות ווי זאגט אז די ערד וועט ענק אויסשפייזן און אז הקב"ה זאגט אז עס איז אזוי ווי איך בין נישט ענקער גאט.

פון די שארפיקייט וואס די תורה דרוקט זיך אויס זעט מען אויך די מידה טובה, ווייל מיר ווייסן דאך אז מידה טובה איז מרובה ווי די מידה רעק, און אז איינער איז זיך שקדש ומטהר איז ער זוכה צו גרויסע דברות און צו די פארקערטע אז ארץ ישראל נעמט אים אריין אין זיך און אז ער שפירט א שטארקער קרבת השם.

א מענטש קען אמאל טראכטן צו זיך אז די אלע זאכן זענען נישט שייך צו אים. איך לעב שוין אויף די וועלט און עס איז מיר נאך קיינמאל נישט געקומען א נסיון אבער מען דארף דעגענקען אז די תורה רעדט אז אויך לבני הדורתי עבירה און מיר ווייסן דאך אז הדורתי עבירה קשין מעבירה און מען דארף זיך זייער אכטונג געבן אין דעם.

די ערשטע ממזר אין תהלים איז דער פסוק: אשרי האיש אשר לא הלך בצעצת רשעים. די פשוטע פשט איז אז מען זאל נישט גיין אין די וועגן פון די רשעים אבער עס ליגט דא א טיפערע באדייט, עס איז אויך אן אזהרה פאר'ן מענטש אז ווען ער וויל זיך היטן פון אן עבירה זאל ער אויסרעכענען זיינע וועגן אז ער זאל נישט אנקומען צו קיין עבירה ווייל א מענטש קען קיינמאל נישט וויסן וויאזוי ער גייט זיין בעת הנסיון.

א ישינער שטל ווערט דערציילט איבער די נושא. אין א קליינער שטאט איז געווען אן אלטער בעל עגלה האט באדינט די איינוואוינער פון שטאט און זיי גענומען וואו זיי האבן געדארפט אפאן. מיט די יארן איז דער בעל עגלה געווארן אלט און א יונגער בחור האט באשלאסן אז ער גייט אויך ווערן א בעל עגלה.

דער אלטער בעל עגלה האט נישט געשמעקט אז איינער קאנקערטירט מיט אים און האט אריבערגענומן דער יונגער בעל עגלה.

צ"י ביסטו בכלל פנאני צו זיין א בעל עגלה?

דער יונגער בעל עגלה האט נישט פארשטאנען די שאלה.

וואספאר פאנאניאט פאדערט זיך צו קענען טרייבן א פערד?

אין וואס וועסטו טון אז דין פערד וועט אריינפאלן אין א זוספ'?

א"ך וועל לויפן ברענגען א צווייטער פערד וואס וועט אנאכאפן דעם ערשטן פערד און אים ארויסשלעפן פון די זוספ'.

א"ן אויב דאס וועט נישט העלפן, וואספאר עצה האסטו?

דער יונגער בעל עגלה איז געבליבן שטיל, ער האט נישט געהאט קיין ענטפער אויף דעם.

און וואס וועסטו טון? האט ער געזאגט וויסן.

א"ן אלטער בעל עגלה מאכט א יוכנע נישט אריינצופאלן אין קיין זוספ, ווייל אז מען איז שוין אין זוספ קריכט מען זייער שווער ארויס פון דעם'.

די געדאנק דארף זיין קלאר דא. עס איז אמת אז ווען די נסיון איז שוין דא איז די פעקל שווער, אבער די קונסט איז צו פארמיידן די נסיון און דאס דערגרייכט מען מיט די פערדיגע מוסר, אז מען געבט אכטונג נישט צו גיין בדור' רשעים ווייל מען וויל נישט אנקומען ליד נסיון. דאס איז געזאגט געווארן סיי פאר יונג און סיי פאר אלט און בעיקר פאר עלטערן אז זיי זאלן אכט געבן אויף זייער קינדער אז זיי זאלן נישט אנקומען ליד נסיון, ווייל איינמאל מען איז אין די זוספ איז די סכנה זייער גרויס און נישט אלעמאל קריכט מען ארויס פון דארט.

זאל הקב"ה געבן אז מען זוכט זיין צו בלייבן ערליך און אפגעהיטן אויף אייביג און אייביג גיין אויף גוטע וועגן און עס זאל נתקדש ווערן שם שמים על ידינו אכ"ר.

טיב

ד' והשגה

מעשיות אויף השגה פרטית

מספר 1000

אין דבר האוא? בפני הרצון!

פון קינדווייז אין בין איך געוואקסן אין א שטוב וואו די ארעמקייט איז געווען זייער גרויס. מיין טאטע האט געארבעט שווער פאר פרנסה אבער ער האט שוואך פארדינט און אין שטוב האט אלעמאל געפעלט עסן.

איך וועל אין לעבן נישט פארנעסן די שמחה וואס מיר האבן געהאט ערב פסח ווען די 'קמחא דפסחא' פעקלעך זענען אנגעקומען צו אונזערע טירן.

מען האט געשפירט די הרחבה אין די לופטן. עס איז געווען גוטע אידן וואס האבן געזאגט אז מיר זאלן האבן אלעס גוט אויף יום טוב און האבן געשיינט. מיר האבן געוואוסט אז יום טוב פסח האבן מיר מער ווי א גאנץ יאר.

אין יענע יארן האב איך געמאכט ביי מיר א החלטה אז ווען איך וועל אונטערוואקסן וועל איך אויך ארגאניזירן א קמחא דפסחא אין מיין געגענט. איך פלעג אויסשלען וויאזוי עס וועט פארקומען און וויאזוי עס וועט זיין צוגעשטעלט. איך בין אונטערגעוואקסן און פון מייער חלומות האט זיך גארנישט אויסגעלאזט. עס איז נארגנישט געווארן במציאות אבער איך האב מספיק געווען צו דאווענען אויף דעם. יאר יענליך האב איך געבעטן ביים רבש"ע ער זאל מיר געבן די מעגליכקייט עס צו דערלעבן.

איך האב געוואוסט אז עס איז נישט א רעאלישע בקשה אבער דאס האט מיר נישט געשטערט פון דאווענען פאר'ן בורא כל העולמים.

מיר ווייסן אז מיט תפילה קען מען איבעראנקומען און אז נארגנישט שטייט נישט קעגן דער רצון פון א איה, און איין יאר האט די אומוגלייכע פאסירט. א איה, א באקאנטער איז צוגעקומען צו מיר און מיר געגעבן א ריזיגער סומע געלט.

א"ך וויל אז דאס געלט זאלסטו אויסטיילן צווישן אידן וואס דארפן האבן אריינגוברענגען א יום טוב אין שטוב. צו קיינמאל איז נישט געווען קיין רעגניץ. איך האב שנעל צוגעאמגעשטעלט א שטיקל ליסטע פון אידן וואס זענען גרויסע געזכרים און פארטיילט פאר זיי דאס געלט.

עס איז געווען א געשמאקער איבערלעבעניש, איך האב געשפירט ווי איך האב דערלעבט מיין לעבנסטויב, אבער מער ווי דעם האט מיר באנומען דער פאקט אז א איד מעג זיך קיינמאל נישט מייאש זיין פון האפן, ווייל דער כל יכול קען אלעס און אז דו וועסט בעטן פאר דעם - וועט ער הערן און דו וועסט זוכה זיין דערצו - אפילו ווען עס זעט אויס אן אוממעגליכע זאך.

[דערציילט דורך דער בעל המשעש: י"ט.]

כלו הפך לבן טהור הוא בשחון אינעם איבערשטן!

"ולא יבזהו עד את נבחרה לשעדים, אשר הם זונים אתרדם" ת:ו

שרייבט דער הייליגע רבינו בחי' דא אויפן פלאך, אז די אידן אין ספרים זענען געווען 'איבער' נאך די עבודה זרה פון די שערים רחמנא מילכא. און דערבייט האט דער איבערשטער באפוילן די מערה צו די אידן נאך ארויסגיין פון מצרים כדי זיי צו איינגעווארפן אז זיי זאלן אריבערן זיין אט די עבודה זרה צו וועלכע זיי זענען געווען צוגעוואוינט [און אזוי שרייבט דא אויך דער חזקוני] - און ער איז ספרש' דא דער זאך פון די 'עבודה זרה' איז געווען, אז עס האט דערגייעליך און געלאזט וויסן וואס עס וועט געשען אינעם צוקונפט. און דאס איז געווען דער עיקר עבודה זרה דערפאר, אז דער מענטש זאל פארלאזן זיין בטחון אינעם איבערשטן, וואס ער קוקט זיך אים אויף אונז און היט אונז אלעמאל, און ער זאל נישט ארויפארופן אז זיי נאגן אלעס אויפן איבערשטן, ח"ו נאר ביי יעדער זאך זאל ער אליין נאכפארשן וואס עס וועט געשען, און אלעמאל זיין פארזיכערן אינעם 'כחו ומוצנ' י"ה, השם ישירטו.

שטיינדיג אינעם אונזער אים שבת נאך פסח ווען יעדער איז א מחויב זיין אליין צו זען "כאלו הוא בעצמו יצא עתה משעבוד צור" (סוכה פ"ו מ"ח חולצה ה"ו) און פארשטייט זיך, נאכן ארויסגיין פון מצרים צוריקציערן און זיין צו דערגייערליכען זיין אט די "עבודה זרה" וואס איז אין קעגנזאץ צו די מצוה פון בטחון.

און וויבאלד דער ים טוב טפח איז דער ים טוב פון אמונה ווי באקאנט, איז דאך דער בטחון א דירעקטע צוואה פון אמונה. אזוי ווי דער הייליגע חזון איש זצלה"ה שרייבט אין "אמונה ובטחון" (פרק א' ע"ד שורש שם) צו די אמונה טוט אונזערע דער פחד פונעם מענטש, און עס געבט אים שטארקייט צו גלייבן אין זיך צו פארזיכערן אז ער וועט קען מען אים אנטווערן. קוסט אויס אז די אמונה איז א בחנה פון 'הכלל' און דער בטחון איז א בחנה פון 'מטעשה' אזוי שרייבט דער הייליגע חזון איש.

קוסט אויס אז די עבודה געטוהן אינעם איבערשטן, איז משם א פאסירע זאך אינעם יעצטיגן שבת. ווייל נאכדעם וואס מיר האבן איינגעווארפן אונזער הארץ צו שרייבן פון די שטארקע אמונה אלס א בחנה פון 'הכלל' וועלן מיר יעצט קומען און עס ארויסברענגען פון הכח אל הבעל, אלס בחנה פון 'מטעשה'. און מיר וועלן אויפגיין צו שטיקען פון אונזער אויפריכטיגע אמונה וואס מאכט אונז דערגייערליך צו צוואה וואס דאס איז די בטחון אינעם באשעפער וואס ער לעבט איינעם און אוועקגענומען יעדן איבערנעם וואס פונעם הארץ.

[אויז ווי עס ווערט געברענגט אינעם סוף פון דער ענין פון 'שבת' שלשית' סאנדיג' א תלה אזוי ווי עס שליסט אינעם שבת נאך פסח, [אדער דורך לעבערן צו שלם הלא אדער מצה פונעם לחם משנה דורך א שליסל, זי אורב ישראל לעבט איהא חסד און אינעם הייליגן פסח 'חזרה רבי נתן דוד'] אזוי אז ס'רומ און נאך געבט איבער נאך מענטש צו שליסלען פון פרנסה וואס מען איז נידון געווארן אום פסח דערויף, און אזוי אלעס און איז די אמונה פונעם איבערשטן, וועלכע איז פול און בייט. 'השלך ער יח' וואו יכלך' (תהלים ע"ב).

אזוי ווי דער טאטע פון דער הייליגע בעל שם טוב הרב רבי אליעזר זצ"ל האט באפוילן איידער ער איז אוועקגענומען פון דער וועלט איבערלאזנדיג זיין זון דער הייליגע בעל שם טוב א יונג קינד א יתומל "ישראלעט, ואלסט פאר קיינעם נישט מירד האבן, נאר פון איינעם אויב".

שווער, און האט עס געוואלט אריינלייגן ביי איינער פון די באלייביקע קינדן פון רבי נחום. דער צדיק האט אים שוין אויפגענומען, און מיט ישוב הדעת און מנהל האט ער אויפגעשריבן אלע אייגענלייטן פונעם יונגעראמאן אינעם ספעציעלן פון וואו ער פליכטע צו פארשרייבן [און ווי עס איז געווען דער שטייגער אז יענער צייט איידער די בענע זענען געווארן פארגעשריבן אזוי ווי היינטיגע צייטן].

און ווען רבי נחום האט געפרעגט זענען דעם חתן, פון וועלכן סומע עס רעדט זיך, האט דער נאטק געלאזט הערן דעם פונקטליכן סומע ווי דאס וואס רבי נחום האט געטון געבארט פונעם עושר, סטש חשיבנו דדין כחשבנו דדין!

ווי נאר זיי האבן געגרינגט, איז רבי נחום ארויסגענומען מיט די טרייער סומע געלט פון דעם פונעם עושר, און האט באצאלט אלע נאגן חוב, סוף סוף, ביז צו די לעצטע פרטה, צום נדרישן שטייגער פונעם עושר.

וויאזוי איז דער געלעגן צו פארשאפן אזוי נדרישן סומע געלט אין בלויז א פערטל שעה? - האט זיך דער עושר געוואונדערט.

האט רבי נחום געענטפערט די פאלגנדע ענטפער, דערביי לערנענדיג אים א לערענען אין די מדה ובטחון:

ווען דער בטחון פונעם בוטא איז באטרייענדיג ליט זיין שכל, מיט די גרויסן וואס דער מענטש טאט, זיין אויס אין זיין חסד ליט דער שטייגער פון דער האנט, דעמאלסט געבט אים דער איבערשטער בדרך הנבואה איבער ווען דער בטחון פונעם איד אינעם איבערשטן איז געט באטרייענדיג אין קיין שום זאך, נאר דער איד פארלאזט זיך בלב שלם אויף דאס וואו, וויסנדיג אז דער איבערשטער האט אים געט נאגן יסולת אין זיין האנט, דעמאלסט וועט דער איבערשטער צושטעלן פארשיידענע וועגן פאר זיין שווער, אפילו דורך וואונדערליכע און נסידענע וועגן!

[פרשיות קלחת סס 72]

→ <

הרה"ק רבי דודל טאלער זצ"ל, איז אמאל געקומען צו א סאטמער פארטיג אויף די וועגן, און איז געבליבן דארט איבערנעכטיגן.

ווען דער רבי'ס פונעם גאסטרוי האט אים געזען, האט ער אים יידיש אויפגענומען, סכסר פנים פיהת אריינברענגענדיג אים דער רבין'ס זיינע באטרייענדיג צום 'ציער' פון זיין געלט, וואו ער האט זיך דערגלייבט שטיקן צו זיין צווייטן זיידע הארץ מיט אביסל זיסמאס צו טועם זיין.

דערווייל איז דער פלייסיגער גבאי צוגענומען צום בעל הבית און פארברעט אויסגענומען אייב מען וועט קענען באקומען פארן רבין א ייטערע ציער וועלכע איז אפגעווענדערט פון אנדערע ציערן פון זיין געלט, וואו דער רבי וועט קענען אנגיין מיט זיין חסד און עבודה חסם מיט וואונדער און ישוב הדעת נדרישן קבוצה.

האט דער רבי האכעמא פגענומען, אז עס איז טאקע דא א עקסטרע וואונדער און אויפן צווייטן וועלכע וועלכע איז אפגעווענדערט פון די אנדערע ציערן, וועלכע פונעם רבי אלע אויפן ערשטן שטיקא, נאר וואס זאל ער טון, אז פונקט געבן איז דא אפגענומען א שווערער ביד וועלכע האט באצאלט דערפאר דעם פולן פרייט און עס הייסט אז ער וועט זיך דא אפיהאלטן פאר עטליכע טעג נאר דער רבי, ווי דער שטייגער פון גבאית האט נישט געוואלט נאכגעבן, און וועלכע מסדר זיין פארן רבין דאס געשענעם און געשענעם האט

→ < < <
הנה"ק רבי נחום פון האראדאט, איז דער פונעם הייליגן חפץ חיים זצ"ל איז באוואוסט געווען אויף אלס 'אמן' אין די מדה פון חסד, וויבאלד ער פלעגט טון זייער אסאך חסד, און האט געברען פארשיידענע 'מסל' לטובתם של ישראל. זיינענדיג אפארטונען מיט די ווייטערע און טייערע מנהג פון 'פדיון שביעם' האט ער געדארפט האבן א טרייער סומע געלט. איז רבי נחום צוגענומען צו איינער פון די שיעורים פון די שטאה, און האט געבעטן פון אים די סומע אלס 'לחלואה' ביז אייפומארגען אום צוועלף (12) אויבער מיטאט.

האט דער עושר געענטפערט אז געווענליך האלט ער זיך צוריק פון געבן אוועקלעב רייענע לחלואה וויבאלד מען האט אים שוין אסאך מאל אויפגעטראט... אבער וויבאלד ער ווייסט די מליכיקייט און פארטאגטאגטליכקייט פון רבי נחום אז ער גייט דאסמאל ארויסגיין פון זיין גדה, און ער האט אים פארבראט דעם נאגן סומע.

אויפגעטראגט ווען רבי נחום איז גענומען אין גאס א פערטל צו צוועלף (11.45) האט ער דארט באמערקט דעם עושר, און האט אים באטריט. דער עושר האט אים צוריקגעטייט, און האט אים דערמאנט ווען ער באצאלט דעם חוב געלעגנדיג אז אויב ער האט שוין געטרייט דאס געלט, קען ער עס אים שוין יעצט באצאלן און וואו וועט ער זיך נישט דארפן מטרות זיין ארויפצוקומען ביי אים אנדערהיים.

האט זיך רבי נחוםקע צושטימליג, און זיך אנגענופן: פון וואו האב איר דען אוועקלעב רייענע סומע געלט? אלס מ'מיה ולא מקצתה...

דער עושר איז ווייט געווארן פון צאדן, און ער האט זיך געשטען שרייענדיג: את אשר יתירי בא! בלויז מיט א טאג צוריק האב איר אויך מירא געטאן אז ער געבט אים די לחלואה, און דאס האב ער נאר געטון וויבאלד איר האב זיך פארלאזט אויף איידען יושר! יעצט זעט זיך אז איר האב א טענה געמאכט דערמיט! און יעצט, זענט איר געפליך געלאזט צום בית דין, וואו מען וועט ארויסגעבן איידען פסך-דין, אלס א לזה ואיש משלם!

בארוואונט אייך - האט רבי נחוםקע רואה געענטפערט. פארטאגט אירטל איר זיך צום בית דין, אינדערגייענדיג וואס מיר האבן נאך א נאנצע פערטל שעה!

האט זיך רבי צוילאט אים געזאגט: אויב אזוי, זענט איר געלאזט צום בית דין אים פונעם נאך צוועלף (12.05), און האט אים פארלאזט מיט א גאנצער געזענט.

רבי נחום דער צדיק וועלכע איז באוואוסט געווען אלס געוואונדערליכע אלס אמונה ובטחון, האט פארענטזען זיין וועג אויפן מסל פונעם צווייטן וואונדער, אזוי ווי איינער וועט נאנצע געלט געפונען זיך ביי אים... און אג, אים פונעם צוועלף (11.55) האט זיך געהערט, אז קלאק אין טיר. דארט איז געשטענען א 'אונגער חתן' וועלכע האט געוואלט איבערנעבן אלס פקדון, דעם דין וואס ער האט באקומען פון זיין

ע' אריינגעקוקט וואס האכסטיג א טען 'טעג', און אים געבען אז ער זאל מאכן א שווערעלעכע בייס ערש, וויבאלד ער קוקט אדער צווישן דאזיקן האבן, און אביסל שטילקייט און שווערעלעכע, כדי דער טעג וואס איז דא אירשטען שטעק - זאל אים נישט שטערן פון זיין ענדעלעך קודש.

דער תשדלות פונעם באט האט געטראפן פירות, און באלד דערנאך איז דער בעל האכסטיג צוריקגעקומען צו דער פארשייטע, וואו דער רבי מיט זיין פמליה האבן נאך אלץ געווארט. ער האט ערקלערט אן אלעס האט זיך ב'ה סודר געווען אויפן בעסטן פארנעם. דער ערשט, וועלכע איז שוין געווען דעם נעטן נאמען פונעם הייליגן רבי'ן, וועלכע איז באוואוסט געווען אלס איינער פון די גדולי צדיקי הדור, האט געזאגט געטעמט, און די איינגעשטעלטע זענען שוין פארטוען צו אנטרייבן זיין געיסטן ווי עס פאסט פארן קעניגליכן נאכט, נאך מלכו רבנא (וינ'ן 30).

אבער וואס אלעס איז שוין געווען גייער, ריין און פערמאגט, אז ער איז אריינגעקומען צו זיינע באגלייטער, צום וואוינען וואס איז גייער געווארן פאר זיין. נאכן דאווענען געפינט אינעם קליינעם בית המדרש וואס האט זיך דארט געפונען, האט ער דעם האכסטיג מיט זיין ווייב געפערטען, איר זי קענען אריינגיין אלס קודש פרישה. דער גבאי האט זי אנטפערט און קורטל'ן כבוד און זי זענען אריינגעקומען איינצייגנדיג רבי'ן.

אריינגעקומען אינעמיטען צום רבי'ס פערנעלעך ציסער, האט ער זיך דערלעגט זיין קוויטל מיט ציטערענען און דער רבי איז דארט געזען פאר א שטענדיגן צייט, אריינגעקוקט אינעם קוויטל. דערנאך האבן זיי געזען ווייטער דער פארן רבי'ן דערגלייכט איבער דעם דווקא הפרנסה וואס ס'האט אויך שווער פאר זי. האט זי דער רבי געזאגט זיין ענטפער, און זי זענען שטילקעדיג אריינגעקומען פונעם ציסער.

אויפן וועג אראפ צום ערשטן שטאק זענען זיי דורכגעקומען דעם ציסער וואו ער האט זיך געפונען דער גבאי וועלכע האט יעצט פריי געמאכט זיין נאט-וואוינען פארן רבי'ן. און אז דער הערט דער גבאי ווי דער בעל הבית פון זיין ווייב גייען דורך אינעם קארידאר, און אז ער וואלט זיך דא נאך מיט שטארקייט: 'אבער דער רבי איז דאך נישט שווער, ער האט געמאכט קלארע ווייטער, ער וויל דאך נאכגען ווייטער הונדערט רובל!'

האט ער זאגט וואס דער רבי האט אויך געווען דא אבן האט ער אויך ווייטער גענייגט געמאכט 'צוויי הונדערט רובל און אירע יענע צייטן געווען ווייטער א שטענדיגן סעקע, און דער האט ווייטער שטארק געוואלט וויסן פון וואס ער גרעט זיך.

האט ער געווארט פאר א שטענדיגן סעקע, און דורכגעקומען דערנאך, ווען ער איז דא געקומען מאכן א וואוינען מיט איינער ער ליגט זיך שלאפן, האט ער באגענוגט דעם בעל האכסטיג מיט וועלכע ער האט שוין אביסל באקומען דא אירע ארע, און האט אים געפערטען וואס ער מיינט דעם צוויי הונדערט רובל וואס ער רבי האט געפארטערט פון זיין.

האט אים דער איינגעשטעלט פונעם האטעל ערקלערט דברים כחתיים: ווען רבי האבן געבעטן דעם רבי'ן א ברכה וועגן פרנסה אזוי ווי האבן שוין דערמאנט און קודש אויך אינעם קוויטל, האט ער דער רבי אריבערגעשט מיט זיין ענטפער: און וועל אויך געבן א טעג ברכה אבער כדי ער זאל זיין אלס א דא.

ברכה זאל קענען דא זיין, דארפט איר תורה זיין צוויי הונדערט רובל, פאר זי דער הנהגה און וועלכע און זיין געטען עסקי. און און מיין ווייב זענען געבליבן פארנוואנדעלט, דערגרייכט ווייטער דער איינגעשטעלט, וויבאלד פונקט אז ער געווען דא סעט וואס האט זיך געפונען אן איבער שפאר-קאסע, און פון האבן זיך אוועקגעלייגט פאר א דעם הערן, און אז האט דער רבי ברוח קדשו פונקט צוגעטרעטן דעם סעט וואס מיר האבן באהאלטן.

אין אומיידיג אריינגעקומען צו ווייטער פארן ערשט, בין אן געווען זייער פארלירן - וויאזוי קענען מיר אויפמאל אויסליידיגן דעם נאמען קאסע וואס מיר האבן אנגעמאלט מיט הארעוואווער צו אן אומיידיג אריינגעקומען, און ווייטער פארנוואנדעלט, און אז ווייטער אומעס אינעם כח פון 'צדיק נדח' זאגט זי אריימאל אן נאכאמאל, און דער רבי איז דאך נישט שווער, און דער האט דאך קלאר געזאגט אז ער וויל דעם נאמען צוויי הונדערט רובל! איינפארטענדיג נאכן דאווענען שווערע איידען דער רבי איז אריינס ווייטער אויף זיין וועג און דער בעל האכסטיג נאכאמאל איינגעקומען צום רבי'ן מיט זיין ווייב, און זי האבן אויסגעלייגט אויפן טיש דעם נאמען קאסע-אלעס שפאר-קאסע מילשיות צוויי הונדערט רובל מונון-קעב, אלס פריין נפש!

דער צדיק האט זי געגעבן זיין ברכה קודש טובה ב'ה און זי זענען דאריבערגעקומען באגלייטען דעם רבי'ן צוזאמען מיט זיין פמליה אויף זיין וועג.

אריינגעקומען צו דעם נאכאמאל נאך איידען דער הייליגער רבי איז אריינגעקומען אויפן וואג וואס האט אים געווארט, האט ער געגעבן א קליב אויפן הויז און אויפן סביבה און געבעטן אז מען זאל ערקלערן וואס עס טוט זיך דארט אינעם הויז און אינעם דערנעבענדיגן פערל. דער בעל הבית האט ערקלערט זיך געענטפערט אלס פראג פארן שטארקע וואס ער האט זיך אביסל געוואנדעלט פארנוואס דער רבי איינערשטערט זיך אזוי שוין פערל...

דער רבי האט זיך פארשטאקט פאר עטליכע מינוט, און דערנאך האט ער זיך אנגעפונען צום בעל הבית:

דער אדם מיט צעק ארץ מיין אז ער שטח וואס געפנט זיך וועט נישט געקענט אויסגעבעטן. פארוואס זאל דא שטיין אזא קליינע 'אכסניא' וואס דאך נאך אלס אכסניא? ער וואלט דאך געקענט צוהילן דא עטליכע שטאק און אויך פארשטיינען דעם גבאי אז עס זאל האבן מען ציסער! מיט א ברייטן עס ציסער, און א פראכטפולן קאך, און אזוי ווייטער. אזא דאט געבעטן, און דאך ארץ א שיינע וועג, און ער איז דא ווייטער ווייטער אז עס זאל זיין א ברייטן האטעל, דא אויפן פערל האט ער געזאגט מיט זיין הייליגן האט - און דא גענוג ארע צו אויספערלעך א שטאל מיט פערל קיין אן עפעס, פון וועלכע איר וועט קענען פארקויפן מילך צום טרינקען פאר דא פארנוואנדעלט אן עס וועט געשען... דאס אלעס אינעם כח פון געטען זיין קיין שטעט, פאר אלע געענטפערטע וועקונגן וואס איר פלאנצט איר דא אין פערל, און איר וועט מיטן אויסגעשטעלט זיין וועג פיל רבנות! דער פשוטער בעל האכסטיג און געשטעלט פאר האט - ער

האט נאך קיינמאל נישט געוואלט אריינגעקומען אויף זיין געמאכט אפילו א געניטל פון וואס דער הייליגער רבי ליגט אים יעצט פאר מיט געניטלעך ווערטער... אבער דאך האט ער מיט געוואלט, און צווישן אים נישט אריינס קיין שום ווארט פון זיין טייל אויסמיטל, חלילה, דעריבער גלייך נאכן זיין געגעבענע פונעם רבי'ן, האט ער זיך אוועקגעניטלט מיט זיין ווייב און האט אויסגעשטעלט דעם נאמען פלאן וואס דער רבי האט מציע געווען, ער איז אויסצופירן אויף למעשה פלישיות.

פיר אר זענען דורכגעקומען, און דער געלערטער רבי איז נאכאמאל דארט אנגעקומען. ער האט נישט געקענט מליין וואס ער זעט מיט זיינע אויגן. אבוקסענדיג האט ער געזען פאר זיך א דריטען און דאס האטעל פלעגט געטען גייען אויפן און אריינס און וועגן העפליך אויסגענומען דורך דא געניטעל הענט פון פילע שטערט. פון דער זייט און געשטעלט א נייט שטאל טרום און ברייט און געבענעשט מיט קיין אן שטעפן צלוח. אריינגעקומען אינעם הויז האט ער זיך געוואנדעלט צו וועגן די קולות פון דעם געשניידן פון דעם בעל וואס איז אריינגעקומען פונעם נאמען-וועג-שטייג.

אריינגעקומען אינעמיטען און האטעל האט אים דער איינגעשטעלט אויסגענומען זייער העפליך, ער איז געווען אנגענוגן מיט זייער א שיינעם אפגאב אויך ווי עס פאסט פארן בעל הבית פונעם נאמען וואס ער האט נישט באהייטן, און דער רבי האט אים מליין געבעטן אז ער זאל אים ערקלערן איבערן דאווענען מפרסם וואס איז דא געשען, ווען אן אן קליינע ארט איז געווארן א דריטע און דאס האטעל "בי פריינדעריג באוור, מיט עטליכע יאר צוריק און דא נאך געווען א פאמיליע וואס איז דא געשען פאר וואו קאסט אהער דעם ריזיג שטאל! וויאזוי זענען דא אין הויז אנגעקומען אויפליי היינער! האט זיך דער ערשט געוואנדעלט נישט באהאלטענען און דעם געפאלן אן וואונדער.

האט אים דער בעל הבית פונעם האטעל ערקלערט, אז דאס אלעס איז דער פונקטליכער פלאן פונעם הייליגן רבי'ן, אז דאס האטעל וועלכע האט דערמאלטס באוועט דעמאלטס בינאכט מיט פיר יאר פריער, און אן געניטלעך מיטען פארן זיין געגעבענע, האט ער אים מציע געווען דעם נאמען פונקטליכער פלאן!

דער רבי האט זיך געפרייט מיט די געזאלה פון זיין פריינד, אבער אין פראגע האט אים געגעבען אז ער פארוואס האט ער ערשט דערמאנט געטען פונעם פארפאלג דאס נאמען ווייטער הונדערט רובל וואס זי האבן זיך אנגעמאלט געשן יארן לאנג מיט אויפליי פלאן!

פארנדיג ווייטער אן וועג און דער ערשט אריינגעפארן קיין טאלמא וואס האט פארערגלייט זיין פראגע פארן רבי'ן. פארוואס פארשטייט נישט, האט אים דער רבי ר' דודל ערקלערט מיט זיין עטליכע חכמה אז די צוויי הונדערט רובל אן געווען זייער געזאלה וואו זי האבן אריינגעפארן זייער נאכער האפנענע פארן צוקונפט פון זייער לעבן, אויך גענער ווייטער הונדערט רובל! און דערמיט האבן זי פארמאכט זיין געזאלה פאר זיין געזאלה פאר דאס פונעם פארשטיינען באקומען צו זייער הויז - דעריבער האט זי נאכדעם געמאכט אויסגעשטעלט זיין געזאלה פאר זיין וועג און דאס וואס זי האבן פריי געמאכט און אויסגענייגט דעם קאסע און האבן אריינגעפארן זייער נאכער האפנענע אויפן פארשטיינען און אויף דאס ברכה פון זיין קענען דא געדיקט האבן זי געענט נייט כלום צו משען זיין פאר זי פיל עשירות און טרום ברכה. [פרייט'ן 23]

על הברכה יעמר

יניח להצניח את העולן לשמותו, לברכה ותהלה וא לארצותיו

לעצ יעקב צבי שיאל	לעצ מרחוק שטעטלעך וואס מלכות	לעצ רבי שמואל בן הגדול רבי נחמיהל הכהן וצל	לעצ רבי נחמיהל בן הגדול רבי נחמיהל הכהן וצל	לעצ רבי נחמיהל בן הגדול רבי נחמיהל הכהן וצל	לעצ רבי נחמיהל בן הגדול רבי נחמיהל הכהן וצל
---	--	--	---	---	---